

KONGRE-KURULTAY-SEMPOZYUMLARDAN

Kongre-Kurultay-Sempozyumlarımız Eylül ayı ile birlikte gerçekleştirilmeye devam ediyor. Eylül ayında Konya'da Makina Tasarım ve İmal Teknolojileri Kongresi, Zonguldak'ta Demir Çelik Kongresi, Diyarbakır'da TMMOB GAP ve Sanayi Kongresi, İstanbul'da İş Makinaları Sempozyumu ve Samsun'da Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongresi ve Sergisi yapılmıştır. Ekim ayında ise Edirne'de Trakya'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu gerçekleştirilecektir. Diğer etkinliklerimizin hazırlık çalışmaları tüm hızıyla sürdürülmektedir.

IV. ULUSAL HİDROLİK PNÖMATİK KONGRESİ DÜZENLEME KURULU ÜÇÜNCÜ TOPLANTISI İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

IV. Ulusal Hidrolik Pnömatik Kongresi Düzenleme Kurulu üçüncü toplantısı 29 Eylül 2005 tarihinde İş Makinaları Sempozyumu sırasında İstanbul'da İTÜ Süleyman Demirel Kültür Merkezi Ayazağa Yerleşkesinde gerçekleştirildi.

Oda Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Ahmet Eniş'in başkanlık ettiği toplantıya İstanbul, İzmir, Kocaeli, Trabzon, Eskişehir, Denizli, Zonguldak ve Mersin Şube Düzenleme Kurulu üyeleri katıldılar. Toplantıya ayrıca Gaziantep, Edirne ve Adana Şube Yönetim Kurulu üyeleri izleyici olarak katıldılar.

Toplantıda 14 gündem maddesi görüşüldü. Kongre hazırlık çalışmaları ile ilgili genel bilgilendirmelerin ardından Kongrede düzenlenecek panelin konusunun "AB Müzakere Sürecinde Hidrolik Pnömatik Sektörü" olmasına, panel yöneticisinin Üzeyir Uludağ olmasına, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, AKDER - Akışkan Gücü Derneği, Makina İmalatçıları Birliği, TSE, AB ülkelerinden sektörle ilgili temsilci, (CETOP temsilcisi), Sektör Temsilcisi, Makina Mühendisleri Odası'ndan panelist davet edilmesine karar verildi.

Kongrede Hidrolik Akümülatörlerin Seçimi ve Simülasyonu, Hidrolik Sistemlerde Isı Yönetimi, İş Makinalarında Hidrolik Direksiyon Sistemlerinin Uygulamaları, Orbit Motorlar, Teknolojilerde Valf Adalarının Yeri ve Avantajları, Servo Pnömatik İle Pozisyonlama Tekniği, Pnömatik Sistemlerin Otomasyona Uyumu, Apkant Preslerde Oransal Kontrollü Valfler Vasıtasıyla Konum Kontrolü, Vakum Teknolojisinde Son Gelişmeler, Hidrolik Sistemlerin Projelendirilmesinde Dinamik Gereksinimlerin Etkileri ve Oransal Valf Seçiminde Kullanılan Hesaplama Yöntemleri, Servo Karakteristikli Oransal Valfler ve Uygulamalar konularında atölye çalışmaları düzenlenmesine, katılım bedelinin kongre delegeleri için 25 YTL, kongre delegesi olmayanlar için 40 YTL olmasına karar verildi.

Kongrede düzenlenecek sabah toplantı konusunun "Akışkan Gücü Sektörünün Gereksinim Duyduğu

Standartların Saptanması, Standartların Oluşturulmasına İlişkin Çalışma Yöntemlerinin Belirlenmesi" olmasına, bu konu ile ilgili CETOP'dan (Avrupa Akışkan Gücü Dernekleri Birliği) destek istenmesine, organizasyonun yapılması konusunda Kongre Yürütme Kurulunun yetkilendirilmesine karar verildi.

Kongrede düzenlenmesi planlanan Açılış Konferansı konusunun "AB Yeni Yaklaşım Direktifleri (Özellikle 98/37/EC Makina Direktifi ve 97/23/EC Basınçlı Ekipmanlar Direktifi) ve Hidrolik Pnömatik Ekipmanlar" olmasına, organizasyonun yapılması konusunda Kongre Yürütme Kurulunun yetkilendirilmesine karar verildi.

Kongre Açılış ve Kapanış Oturumlarının yürütücü Şube başkanları tarafından yapılmasına, Kongreye delege katılımının artırılmasına yönelik yapılacak çalışmalara düzenleme kurulu üyelerinin Şube etkinlik alanlarında destek vermelerine karar verildi.

Bir sonraki Kongre Düzenleme Kurulunun TESKON kapsamında 23-26 Kasım 2005 tarihlerinde yapılmasına karar verildi.

Toplantıya Katılanlar

Ahmet ENİŞ
Turgay ŞİRVAN
Mehmet ÖZSAKARYA
Tevfik PEKER
Osman SERTER
Çınar ULUSOY
Erkan TURAN
İbrahim ÖZÇAKIR
Erdal ARSLAN
Mehmet ATILGAN
Ali PERİ
Birhan ŞAHİN
Hüseyin BAĞIŞLAR
Ali ÖZDEMİR

Merkez
İzmir Şube
İzmir Şube
İstanbul Şube
İstanbul Şube
Kocaeli Şube
Trabzon Şube
Eskişehir Şube
Edirne Şube
Denizli Şube
Gaziantep Şube
Zonguldak Şube
Mersin Şube
Adana Şube

III. MAKİNA TASARIM VE İMALAT TEKNOLOJİLERİ KONGRESİ KONYA'DA YAPILDI

16-17 Eylül 2005 tarihlerinde "III. Makina Tasarım ve İmalat Teknolojileri Kongresi" Konya'da düzenlendi.

Kongre açılışında sırasıyla, TMMOB MMO Konya Şube Başkanı Mete KALYONCU, Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Dekanı Ali ÜNÜVAR, TMMOB MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, Selçuk Üniversitesi Rektör Yardımcısı Şefik BİLİR, Konya Milletvekili Hasan ANGI, Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir AKYÜREK ve Konya Valisi Ahmet KAYHAN konuştu.

Konya'da gerçekleşen kongrenin amaçları şöyle belirlendi: "Ülke sanayisinin gelişmiş ülkeler sanayileri düzeyine getirilmesinde Makina İmalat sektörünün rolü büyüktür. AB'ye geçiş sürecini yaşamakta olan ülkemizde ileri teknoloji uygulamalarına öncelik vermek, teknolojik gelişmeleri izlemek, AR-GE'ye bilimsel çalışmalarının ülke ekonomisindeki payını artırmak kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Üretilen malların AB ülkelerinde rekabet gücünü artırmak için teknolojik gelişmeye ve teknolojik bilgi birikiminin ülke sanayiine kazandırılması gerekmektedir. Ülke sanayisinin ulusal gelirdeki payını artırmak üretimi artırmakla gerçekleşir. Üretimi

artırmak için ileri teknolojiye dayalı ürün, üretim sistemi ve makina tasarlamak ve imal etmek, teknoloji üreticisi durumuna gelmek, teknolojiyi geliştirmek gerekir. Sanayi ve üniversite ilişkilerini artırmak, sanayie teknolojik bilgi ve bilgi birikim alış-verişini sağlama bağlamında MATİT Kongresi amaçları aşağıda verilen kapsamda değerlendirmek mümkündür. 1. Makina İmalat alanında Tasarım, İmalat, Kullanıcı sürecinde Eş Zamanlı Mühendislik, 2. Makina İmalat Teknolojileri uygulamalarında yaşanan sorunlar ve olası çözüm önerilerinin paylaşılması için ortam sağlamak, 3. İmalat Mühendisliği kavramının bir uzmanlık alanı olarak önemini ortaya koymak, 4. Makina Tasarım ve Üretim Teknolojilerinde; teknoloji ağırlığı, İnovasyon ve AR-GE politikaları, üretim ağırları vb. kavramları, sektördeki uygulamalar, yaşanan sorunlar, olası çözüm önerilerinin tartışılması, 5. Makina Tasarım ve İmalat Teknolojileri alanındaki gelişmeler ve uygulamaları, 6. Makina İmalat sektöründe AB teknik mevzuat uyumu ve getirdikleri."

Kongrede biri çağrılı olmak üzere 52 bildiri sunuldu. Ayrıca Tasarım özel oturumu ile "Makine Tasarım ve İmalat Uygulamalarında Mühendislik Sorunları" başlıklı bir panel gerçekleşti.

Oda Başkanı Emin KORAMAZ'ın "Makina Tasarımı ve İmalat Teknolojileri Kongresi"ni Açış Konuşması

TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından 16-17 Eylül 2005 tarihlerinde Konya'da düzenlenen III. Makina Tasarım ve İmalat Teknolojileri Kongresi'nin açılış konuşmasını yapan MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, 2003 Sanayi Kongresi'ne sunulan ve konusunda ülkemizdeki en kapsamlı çalışmalardan biri olan "Makina İmalat Sanayii Sektör Araştırması"nın güncelleme çalışmalarının Oda çalışma gruplarıncı sürdürüldüğünü ve raporun Aralık ayında yapılacak olan 2005 Sanayi Kongresi'nde kamuoyuna sunulacağını belirtti.

Oda Başkanı, makine imalat sanayinin gelişmesi ve küreselleşme sürecinin sektöre etkilerine ilişkin şu saptamalarla sözlerine devam etti:

"Makina imalat sanayii, tüm sanayi sektörlerine yatırım malı (makina, donanım, alet, takım, tertibat) veren bir mühendislik sektörüdür. Türkiye'de makina imalat sanayii maalesef kararlı bir gelişme çizgisi göstermemiştir. Sanayi politikalarının olmaması, ekonomik krizler, tutarsız ihracat politikaları, yatırım malları ithalatında korumacılık faktörüne öncelik verilmemesi ve yatırımlarda sektöre öncelik tanınmaması bunun başlıca nedenleridir. Özgün ürün yaratabilmek ise sektörün hedeflerinin başında yer almaktadır."

Sektörde, Gümrük Birliği sürecinin ve ekonomik krizlerin olumsuz koşullarına karşın belirli bir büyüme ve katma değer artışı gözlenmektedir. Öncelikle bazı alt sektörlerin ihracatı hızla artmıştır. Kesici alet, bıçak ve takımlar, takım tezgahı ve makina imalatında aparat, yedek parça ve takımlar, özel bazı makina imalatları, sıvı pompa, kompresör ve vanalar gibi ürün grupları önemli bir dışa açılma başarısı göstermiştir. Ancak rekabet gücünü sağlayan bir takım faktörler (makina direktifleri, CE belgeleri, akreditasyonu gerektiren belgeleme vs.) henüz yetersiz olup, göstergeler sektörün rekabet gücü kazanamadığını göstermektedir.

"Küreselleşmenin özellikle ulusal sanayiler üzerinde önemli olumsuz etkileri ve yıkıcı sonuçlara yol açan tahribatları bulunmaktadır. Sanayide küçük ve orta boy işletmeler (KOBİ'ler) giderek tekelleşen büyük firmaların ve yabancı çok uluslu şirketlerin boyunduruğu altına girmektedir. Bu işletmeler fason üretimle dünya pazarlarına düşük kâr marjıyla çalışarak imalat yapmaktadır. Bazıları ise ulusal pazarda dahi başarıya ulaşmak şansına sahip olamamaktadır.

Tüm sanayi sektörlerinde konvansiyonel imalatla var olabilmeye veya ayakta kalabilmeye savaşı giderek daha düşük paya veya daha az katma değerle yetinmeye dönüşmektedir. Makina imalat sanayi gibi mühendislik hizmetinin en yoğun olduğu sektörde küreselleşmenin getirdiği sorunlar büyümekte, KOBİ niteliğindeki firmalar bu girdapta üretimlerini durdurmakta veya büyük firmaların isteklerine tabi olmaktadır.

Sanayi Odaları tarafından açıklanan en büyük 500 firma ile onu izleyen KOBİ niteliğindeki 500 firma arasında önemli farklılıklar görülmektedir. Her iki grubun mukayesesinde ciro, kârlılık, yapılan yatırım ve istihdam faktörleri ele alındığında iki grup arasındaki farkın küçükler aleyhine döndüğü belirlenmektedir. Küresel rekabet, konvansiyonel üretimde küçük sanayi için yok olma rekabetine dönüşmüştür."

KORAMAZ sözlerine devamla, mühendislik hizmetleri, tasarım, AR-GE çalışmaları ve özgün ürün yaratmanın, sektördeki yer ve önemi ile makina imalat sanayinin gelişimi için önceliklerin belirlenmesine yönelik olarak da şunları söyledi:

"Bu rekabette AR-GE çalışmaları büyük önem kazanmaktadır. AR-GE sonucu tasarım yapamayan, bir diğer anlamda özgün ürün ortaya koyamayan firmalar rekabet edemez duruma gelecek ve pazardan çekilecektir. Dolayısıyla özgün ürün zorunlu bir rekabet önceliği getirmektedir. Özgün ürünün yaratacağı farklılıkla maliyet, kalite ve ölçek optimizasyonu sağlanabilecektir. Özgün ürün

yaratmanın yolu da AR-GE alt yapısını oluşturmaktan ve tasarıma giden süreçte mühendislik hizmetini yetkinleştirmekten geçmektedir.

"Ekonominin gereksinmelerini dikkate alan bir mesleki ve teknik eğitim sistemi, işletmelerin aradığı nitelikli işgücünü ortaya koyacağı gibi, istihdamın sektörler arasındaki optimal dengesini de sağlayacaktır. Türkiye'de halen nüfusun % 41,2'si tarımda, % 23,1'i sanayide ve % 35,7'si de hizmet sektöründe istihdam edilmektedir. Sanayi toplumu olabilmek için sanayide yatırımların artırılması, yüksek katma değer yaratan sanayi sektörlerine öncelik verilmesi ve öncelikli teknoloji alanlarının seçilmesi zorunludur. Sanayi toplam GSMH'den daha fazla pay almalı ve ekonominin itici ve öncü sektörü haline gelmelidir. AB ülkeleri gelişme dengesinin yakalanması için önümüzdeki 5 yıl içinde sanayide en az 2,5-3 milyon kişiye yeni istihdam alanı açılmalıdır.

Sanayiye yatırım yapılması ile işsizlik oranının düşürülmesi yeterli olmayacaktır. Aynı zamanda daha yüksek katma değer oluşturulması ve imalat sanayiinin öncelikli sektörlerinin desteklenmesi zorunludur. Yani AR-GE'ye ayrılan payın yükseltilmesi, yeni ürün tasarımlarının yapılması ve özgün ürünün tekno ekonomik kapasitedeki tesislerde imal edilmesi gerekmektedir."

KORAMAZ, makina imalat sanayiinin gelişimi ile eğitim ve mühendislik sorunları arasındaki bağı ise, Avrupa ülkeleri ile karşılaştırmalı olarak şöyle kurdu:

"Üniversitelerde teknolojik gelişmeyi hızlandıracak, AR-GE alt yapısını oluşturup yetkin hale getirecek, makina sektörüne nitelikli mühendis, tasarımcı verecek eğitim programlarının uygulanması bu bağlamda gündemin birinci maddesindedir. AB ülkelerinin kişi başına yeni teknoloji yatırımı ortalaması 118 ABD doları iken, Türkiye'de bu değer 22 ABD dolarıdır. Bu bedele teknolojinin tüm alt yapısı, araç gereç insan ve dökümantasyon girmektedir.

Eğitim sisteminin teknoloji adaptasyonu ile örtüşmesi, söz konusu iş gücünün teknolojiye uyumunu da

getirecektir. Finlandiya'da GSMH'den eğitime yapılan harcama %7.3, İspanya'da % 5.3 iken bu rakam Türkiye'de % 2.1'dir. Ülkelerin eğitim harcamaları ile sanayi ürünlerinin rekabeti arasındaki korelasyon katsayısı oldukça yüksek olup, eğitime yapılan harcama arttıkça küresel rekabete karşı sanayinin korunabilme ve rekabet edebilme olasılığı da artmaktadır."

KORAMAZ, konuya ilişkin makro politikaların belirlenmesine ilişkin olarak da şu gerekliliklere dikkat çekti:

"Küreselleşme süreç ve politikalarının ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel vb. tüm düzlemlerde yıkım ve tahribatlarına karşı durabilmek için öncelikle, ülkemiz stratejik ön görüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal politikalarını oluşturmalıdır. Bilim ve teknolojiye yetkinleşmeli ve bunu ülke ölçeğinde toplumsal ekonomik faydaya dönüştürmeli ve bu amaçla ulusal bir strateji belirlenmelidir.

Devletin ekonomide yönlendiriciliği artırılmalıdır. IMF, Dünya Bankası, DTÖ gibi finans kuruluşlarının yönlendiriciliği ile ardarda çıkarılan yasalarla ve özelleştirme uygulamalarıyla, sanayi tesislerimizin, kamusal varlıklarımızın, madenlerimizin yağmalanmasına son verilmelidir.

Yabancı yatırımlara ulusal kalkınma stratejilerimize uygunluğu, ülke halkının refahının yükseltilmesi, bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi, teknolojik gelişimimize katkısı temel alınarak izin verilmelidir.

ARGE çalışmalarına, eğitime ulusal gelirlerimizden ayırdığımız kaynaklar artırılmalı, gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmalıdır.

Ülkemizin kalkınma stratejileri ulusal bilim, teknoloji, yenilenme politikaları temellerine oturtulmalıdır. Böylesi bir stratejide yerli yatırımcı özendirilmeli ve korunmalı, katma değeri yüksek ileri teknoloji isteyen alanlarda yapılacak yatırımlar desteklenmelidir."

III. DEMİR ÇELİK KONGRESİ VE SERGİSİ YAPILDI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen III. Demir Çelik Kongresi ve Sergisi 22-23-24 Eylül 2005 tarihlerinde Erdemir Kültür Merkezi tesislerinde gerçekleştirildi.

Kongrenin açılışında sırasıyla, TMMOB MMO Zonguldak Şube Yönetim Kurulu Başkanı Atıf Mete, TMMOB MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, KARDEMİR Genel Müdürü Vekili Cahit Göçer, ERDEMİR Genel Müdürü Fadıl Demirel, ERDEMİR Yönetim Kurulu Başkanı Recai Berber, KARAEMLAS Üniversitesi Rektörü Bektaş Açıkgöz, ZONGULDAK Valisi Yavuz Erkmen konuştular.

Kongrenin amacı şöyle belirlenmişti: "Demir-Çelik sektörü; ülke ekonomisinin ve sanayileşmesinin üzerinde büyük etkileri olan ve lokomotif sektör özelliğinden dolayı refahın ve gelişmişliğin en önemli göstergelerinden biridir. Küreselleşen yeni dünya düzeninde ülkemizdeki Demir - Çelik endüstrisinin dünyadaki gelişmelere göre yeniden yapılandırılması ve Demir-Çelik sektörüne yönelik ulusal politikaların yeniden gözden geçirilmesi, reel sektör ile bu konuda bilimsel çalışmalar yapanların bir araya gelerek sektördeki sorunların tartışılması, çözüm önerilerinin, gerekli AR-GE çalışmalarının ve rekabet politikasının

ortaya konulmasının yanı sıra kongre kapsamında ileri teknolojilerin tanıtılması, bilimsel gelişmelerin paylaşılması ve "Oda " Üniversite " Sanayi" ilişkilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir."

Demir-çelik sektörümüzün dünü, bugünü, yarını, üretim teknolojileri ve uygulamaları, çevre yönetimi ve atıkların değerlendirilmesi, enerji yönetimi ve uygulamaları, aşınma-korozyon, toplam kalite yönetimi konu başlıklarına yönelik 43 adet poster, toplam 83 adet bildirinin sunulduğu Kongreyi kayıtlı delege, 1050 katılımcı izledi. Kongrede sektördeki teknolojik yenilik ve ürünlerin sunulduğu bir de sergi düzenlendi.

Etkinlikte ayrıca "AB Sürecinde Demir Çelik Sektörümüzün Geleceği" başlıklı bir panel de düzenlendi.

Oda Başkanı Emin KORAMAZ'ın "Demir Çelik Kongresi ve Sergisi"ni Açış Konuşması

Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, Kdz. Ereğli'de ERDEMİR Kültür Merkezi'nde başlayan Demir Çelik Kongresi ve

Sergisi'ni açış konuşmasında, MMO'nun Demir Çelik Sektörüne yönelik 3 çalışma döneminde kongreler düzenleyip, sonuç bildireleri, sunulan bildiriler ile bant çözümlerini kitaplaştırarak kamuoyuna ve ilgili mercilere sunduğunu ve konu ile ilgili yayınlar çıkardığını belirtti.

Oda Başkanı, "Bir ülke ekonomisi ve sanayileşmesinin en önemli bileşkesi demir çelik sektörünün mevcudiyeti ve gelişmesidir. Demir çelik sektörünün üretim ve tüketim büyüklükleri, sanayileşmenin temel göstergelerinden biri sayılmaktadır" dedi. 1926'lardan itibaren sektörün oluşumuna yönelindiğini ve 1930'lar ile 1960'ların sektöre yönelik asıl hamlelerin yapıldığı, temel tesislerin kurulduğu yıllar olduğunu belirten Oda Başkanı, daha sonra atılan diğer adımlarla birlikte, Türkiye'nin belirli bir gelişme çizgisine girebildiğini; bugün Türkiye'nin 2004 yılı itibarıyla 20.5 milyon ton ham çelik üretimi ile dünya sıralamasında 12. sırada yer aldığını belirtti ve sözlerine devamla, sektöre ilişkin şu saptamalarda bulundu: "Ancak 1980'li yıllardan itibaren uygulanagelen planlamayı, yatırımı, üretimi, sanayileşmeyi ve sosyal devlet anlayışını dışlayan özelleştirmeci küresel politikaların yıkıcı sonuçları sektörümüzde de yaşanmaktadır.

Bu süreçte kamu işletmeciliğini bitirmek adına, entegre demir çelik tesislerimize bakım, yenileme ve kapasite artırma yatırımları yapılmayarak bu tesisler bilinçli bir şekilde zarar ettirilmiştir. Kalkınmada sürekliliğin sağlanması ve dışa bağımlılığın azaltılması için demir cevheri ihtiyacının öncelikle ülke kaynaklarından karşılanması gerekliliği göz ardı edilmiş, demir cevheri arama faaliyetlerinden vazgeçilmiştir. Türkiye demir cevheri rezervleri 10 yıl içinde tükenebilecek konuma getirilmiştir.

Özellikle Divriği, Hekimhan ve Attepe'de 20 yıllık ihtiyacımızı karşılayabilecek demir rezervimiz bulunmasına rağmen yurtdışından demir cevheri ithal edilmektedir. 1980 sonrası Devlet Planlama Teşkilatı'nın plan hedeflerine uymayan yatırım teşvikleriyle uzun ürünlerde iç tüketimin üstünde bir kapasite yaratılırken, yassı ürünlerde ise planlamanın ve dünya ölçeklerinin çok gerisinde kalınmıştır. Yassı çelik mamul üretiminin toplam üretime oranı dünyada

% 47 iken Türkiye'de % 18'dir. Plansız yatırım ve teşvik politikaları sonucu ülkemizin uzun ürün üretimi iç tüketimin iki katına ulaşmıştır.

Demir çelik sektörü; bir taraftan ülkenin iç tüketim açığını yassı ürün ithal ederek karşılarken, diğer taraftan uzun ürünü üretebilmek için hurda demir ithal edilmektedir. Her iki durumda da sektör dışa bağımlı hale getirilmiştir. Türkiye ithal ettiği hurda demir ile dünya sıralamasında birinci sıradadır. Sektörde uzun ürün fazlalığına rağmen yurtdışından dampingli fiyatlarla uzun ürün ve kütük ithalatına izin verilmektedir."

Emin KORAMAZ, "bu yapısal çarpıklığın en önemli nedeninin IMF ve Dünya Bankası'nın direktifleriyle uygulanan özelleştirme ve serbestleştirme politikaları" olduğunu belirterek, sektördeki bazı özelleştirmelere ilişkin olarak, "Bu politikalarla ülkemizin en büyük KİT'lerinden olan TDCİ işlevsiz kılınmış, KARDEMİR, İSDEMİR ve DİVHAN gibi kuruluşlar gözden çıkarılmıştır. 1995 yılında KARDEMİR özelleştirilmiş, İSDEMİR üretimin yassı ürüne dönüştürülmesi kaydıyla ERDEMİR'e devredilmiş, DİVHAN ise özelleştirme kapsamında ERDEMİR'e satılmıştır. Karabük, İskenderun, Divriği ve Hekimhan'da yerleşimin ve sanayinin tamamı demir çelik sanayiine endekli iken, bu yerleşkelerimiz zaman içinde kendi kaderlerine terk edilmiştir" dedi.

KORAMAZ, "Şimdi ise küresel güçler, yerli, yabancı sermaye grupları, dev tekeller gözlerini sektörün gözbebeği olan ERDEMİR'e diktiler. Ülkemiz demir çelik sanayisine son darbeyi vurmaya hazırlanıyorlar" dedi ve ERDEMİR'in stratejik konumuna ilişkin olarak, "Türkiye'nin Avrupa ülkeleri ile ilişkileri, ERDEMİR'in stratejik konumu ve Türkiye'nin otomotiv, beyaz eşya ve inşaat alanlarındaki gelişmesi bu ilgiyi arttırmaktadır. ERDEMİR'in savunma sanayiine yönelik namlu, zırlı çelik vs. üretimi ve gemi inşa sacları üretimine yönelik yatırımları ile savunma ve gemi sanayisi için taşıdığı önem tartışılmaz. Aynı şekilde Türkiye'nin enerji, doğalgaz ve petrol ulaşım hatları üzerinde oynamaya başladığı rol ve bu hatlara yönelik malzeme ve boru tedariki ERDEMİR'e yine önem kazandırmaktadır" dedi. KORAMAZ,

ERDEMİR'in ülkemizin tek yassı çelik üretim tesisi olduğunu, ERDEMİR ve yan kuruluşlarının yassı çelik, silisyumlu yassı çelik, uzun çelik, dikişsiz boru üretiminde ciddi bir kapasite yanı sıra, Türkiye'nin demir cevheri arama ruhsatının yarısına, 2 büyük ve stratejik limana, bir kok, 1 sinter, 1 kireç fabrikasına, yüksek fırına, çelikhaneye, sürekli dökümlere, sıcak ve soğuk haddehanelere, kalay ve krom kaplama hattına, galvanizleme hattına, yatırım, danışmanlık, mühendislik, projelendirme açısından önemli bir zenginlik ve birikime sahip olduğunu belirttikten sonra, "ERDEMİR'in sürekli artan üretim kapasitesi ve toplam birikiminin satılmasıyla Türkiye otomotiv, petrokimya, savunma sanayii ve hidrolik sistemlere yönelik demir-çelik alanındaki üretici potansiyelini büyük oranda yitirecektir. Özelleştirme sonucu ERDEMİR'e sahip olacak şirket veya konsorsiyum, ülke demir-çelik piyasasının da hakimi olacak ve bir dizi stratejik alana ekonomik ve politik açılardan girdilerde bulunabilecektir.

ERDEMİR'e dünya demir çelik devlerinin talip olması, işte bu zenginlik, birikim ve sahip olunacak ekonomik-politik olanaklardan ötürüdür" dedi. Oda Başkanı, "ERDEMİR'in 1960 sonrası Türkiye'nin sanayileşme ve kalkınma hamlelerini simgelediğini" ifade ettikten sonra, "ERDEMİR Türkiye'deki ortalama performansın çok üzerine çıkmış bir kurum niteliği taşımaktadır. Kamuya yük olmadığı gibi, küresel düzeyde rekabet ederek ayakta kalmayı başarabilecek niteliğe sahiptir. Yarattığı gelirin önemli bir kısmını kuruluş sözleşmesi gereği yeniden yatırıma dönüştürmek zorunda olduğundan dolayı işsizliğin yaygın olduğu ülkemiz için vazgeçilmez bir konumu bulunmaktadır" dedi ve sözlerine şöyle devam etti:

"Kamu işletmeciliğinin çöktüğü bir ortamda ERDEMİR, büyük bir gelişme içindedir. 500 en büyük kuruluş içinde ERDEMİR, kârda, üstelik "özel sektör" kategorisindeki kârda birinci gelmektedir. 2005 yılı itibarıyla ERDEMİR'in yatırımları 493 milyon dolar, İSDEMİR'in 610 milyon dolar, toplam olarak da 1 milyar 103 milyon dolardır. Önümüzdeki yıllara ilişkin planlanan yatırım hedefleriyle ERDEMİR, Avrupa'nın önde gelen kuruluşları arasında yer alacaktır. 2009'a kadar tamamlanacak toplam 38

proje için takriben 2 milyar dolar harcanacaktır. Yani bugünkü takribi satış bedeli kadar. ERDEMİR'in yalnızca kuruluş değeri en düşük hesaplamalarla 6-7 milyar dolardır. Uluslararası para ve finans kuruluşları ile DTÖ ve AB'ye verilen taahhütler sonucu böylesine verimli ve stratejik bir kuruluşun satışa çıkartılması, hem de kuruluş değerinin çok altında bir bedelle satışa çıkarılması ülkeyi satmakla eş anlamlıdır.

Bizim gibi geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere kamu işletmeciliğinin tasfiye edilmesini ve ulusal ekonominin korunmamasını dayatan metropol ülkeler, kendi ülkelerinin sanayi sektörlerine kıskançlıkla sahip çıkmaktadır. Japonya, Rusya ve G. Kore'den yapılan ithalatlar nedeniyle Kuzey Amerika'da çelik fiyatları düşünce, Amerikan çelik şirketleri rahatsız olmuş ve 5 Mart 2002'de ABD, 10 çelik ürünü ithalatında gümrük vergilerini yüzde 8'den yüzde 30'a yükseltme kararı almıştır. Aynı şekilde Avrupa Birliği, çelik sanayiini korumak amacıyla 28 Mart 2002 tarihi itibarıyla 15 demir-çelik ürünü ithalatında Genel Tarife Kotası uygulamasına geçmiştir. Gümrük Birliği anlaşmasına rağmen Türkiye'nin de bu uygulama kapsamında tutulması, sektörün ve ülkemizin aleyhine bir diğer hususu oluşturmaktadır.

Ülkemize "yol, yön, harita, ev ödevi" vs. sunanların kendilerinin yüksek gümrük duvarları oluşturmaları, gerçek niyetlerini açıkça gözler önüne sermektedir. Küreselleşme, özelleştirme ve neo liberal iktisadın ülkemizdeki savunucuları ulus devlet çıkarlarına habire yüklenirken, nedense gelişmiş ülkelerin esasen ulus devlet eksenli emperyal politikalarını görmezden gelmektedirler."

KORAMAZ, özelleştirmelere ilişkin Oda tutumunu ise şu sözlerle dile getirdi: "Odamız, özelleştirmeler konusunda, 'yerliye mi gitsin-yabancıya mı' vb. aldatici ikilemlerin ötesinde, hatta 'ucuza gitti-gitmesin' tartışmalarının da ötesinde, bu sürece yön veren küreselleşme, neo-liberal politikalar ve ülke çıkarlarımız dikkate alınarak tutum belirlemektedir.

Odamız, uluslararası tekelin isteklerine cevap vermeye yönelik olarak gündeme gelen, madencilikten enerjiye, iletişimden ulaşıma, eğitimden

sağlığa, yerel yönetimlerden hizmet sektörü ve mühendisliğe dek birçok alanın sermayeye açılarak talan edilmesini, sanayileşmeden ve bağımsızlıktan tamamen vazgeçilmesi olarak saptamaktadır. Bu nedenle Odamız, 'ERDEMİR satılamaz, satılmamalı' demekte ve ERDEMİR çalışanları ile halkının yanında olduğunu belirtmekten onur duymaktadır."

Oda Başkanı, küreselleşme süreç ve politikalarının ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel vb. tüm düzlemlerde yıkım ve tahribatlarına karşı durabilmek için öncelikle, ülkemizin stratejik öngörüyle tüm alanlarda ve tüm sektörlerde kendi ulusal politikalarını oluşturması; bilim ve teknoloji alanında ulusal bir strateji belirlenmesi ve ekonomide devletin yönlendiriciliğinin artırılması gerektiğine işaretle "özelleştirme uygulamalarıyla, sanayi tesislerimizin, kamusal varlıklarımızın ormanlarımızın, tarım alanlarımızın, madenlerimizin yağmalanmasına son verilmelidir" dedi.

Oda Başkanı, konuşmasını Kongreye emeği geçenlere teşekkür ederek ve Kongrenin başarılı geçmesini dileyerek tamamladı.

III. Demir-Çelik Kongresi Sonuç Bildirgesi

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Zonguldak Şubesi sekreteryalığında düzenlenen III. Demir Çelik Kongresi ve Sergisi, 22-24 Eylül 2005 tarihlerinde Erdemir Kültür Merkezi tesislerinde gerçekleştirildi.

Kongre ile ulusal demir-çelik sektörünün gelişimini ve dünyadaki konumunu sorgulamak, ülkemiz demir-çelik sektörünün AB sürecindeki geleceği, yeni teknolojilerle sektörel gelişmelerin tanınması amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda demir-çelik sektörümüzün dün, bugün, yarın, üretim teknolojileri ve uygulamaları, çevre yönetimi ve atıkların değerlendirilmesi, enerji yönetimi ve uygulamaları, aşınma-korozyon, toplam kalite yönetimi konu başlıklarına yönelik 43 adet poster, toplam 83 adet bildiri sunulmuş; Kongreyi 558 kayıtlı delege, 1050 katılımcı izlemiştir. Kongre

kapsamında "AB Sürecinde Demir-Çelik Sektörümüzün Geleceği" konulu bir panel yapılmış; sektörün sorunları katılımcılar tarafından irdelenerek çözüm önerileri sunulmuş, izlenmesi gereken strateji ve politikalar geliştirilmeye çalışılmıştır.

Kongreyi 45 kurum, kuruluş ve üniversite desteklemiş; sektördeki teknolojik yenilik ve ürünlerin sunulduğu bir de sergi düzenlenmiştir.

Kongre delegasyonu, Kongre boyunca dile getirilen görüşlerden hareketle aşağıdaki saptama ve önerilerin kamuoyuna duyurulmasına karar vermiştir.

Bir ülke ekonomisi ve sanayileşmesinin en önemli bileşkesi demir-çelik sektörünün varlığıdır. Demir-çelik sektörünün üretim ve tüketim büyüklükleri, sanayileşmenin temel göstergelerinden biri sayılmaktadır. Kişi başına tüketilen çelik miktarı ve bu tüketim içerisinde yassı çelik oranı ülkelerin gelişmişlik kriteri olarak kabul edilmektedir.

Ülkemizde 1926'lardan itibaren bu sektörün oluşumuna yönelinmiş ve 1930'lar ile 1960'lar asıl hamlelerin yapıldığı, temel tesislerin kurulduğu yıllar olmuştur. Diğer adımlarla birlikte, Türkiye böylece belirli bir gelişme çizgisine girebilmiştir. Bu süreçte entegre demir çelik tesislerimize bakım, yenileme ve kapasite artırımlarının yeterli oranda yapılamaması, bu tesislerin modern üretim yöntemlerini takip edememelerini ve dolayısıyla diğer ülke üreticilerinden geride kalmalarına yol açmıştır.

Türkiye, 2004 yılı itibarıyla 20.5 milyon ton ham çelik üretimi ile dünya sıralamasında 12. sırada yer almış; 2005 yılı 6 aylık ham çelik üretimiyle de Fransa'yı geride bırakarak 11. sıraya yükselmiştir. Ancak iyi bir kamu işletmeciliği örneği sergileyen ERDEMİR'in kamu hisselerinin özelleştirilmeye çalışılması anlaşılmalıdır.

Uluslararası finans kuruluşlarının yönlendirmeleriyle uygulanan özelleştirme ve serbestleştirme politikaları sonucunda ülkemizin en büyük KİT'lerinden olan TDCİ işlevsiz kılınmış, KARDEMİR, İSDEMİR ve DİVHAN gibi kuruluşlar gözden çıkarılmıştır. 1995 yılında KARDEMİR özelleştirilmiş, İSDEMİR üretimin yassı

ürüne dönüştürülmesi kaydıyla ERDEMİR'e devredilmiş, DİVHAN ise özelleştirme kapsamında ERDEMİR'e satılmıştır.

1980'li yıllardan itibaren uygulanagelen planlamayı, yatırımı, üretimi, sanayileşmeyi ve sosyal devlet anlayışını dışlayan özelleştirmeci küresel politikaların yıkıcı sonuçları sektörümüzde de yaşanmaktadır. Bu süreçte Devlet Planlama Teşkilatı'nın plan hedeflerine uymayan yatırım teşvikleriyle uzun ürünlerde iç tüketimin üstünde bir kapasite yaratılırken, yassı ürünlerde ise planlamanın ve dünya ölçeklerinin çok gerisinde kalınmıştır.

Yassı çelik mamul üretiminin toplam üretime oranı dünyada % 47 iken Türkiye'de % 18'dir. Plansız yatırım ve teşvik politikaları sonucu ülkemizin uzun ürün üretimi iç tüketimin iki katına ulaşmıştır.

Kalkınmada sürekliliğin sağlanması ve dışa bağımlılığın azaltılması için demir cevheri ihtiyacının öncelikle ülke kaynaklarından karşılanması gerekliliği gözardı edilmiş, demir cevheri arama faaliyetlerinden vazgeçilmiştir.

Ayrıca Divriği, Hekimhan ve Attepe'de 20 yıllık ihtiyacımızı karşılayabilecek demir rezervimiz bulunmasına rağmen yurtdışından demir cevheri ithal edilmektedir.

Demir-Çelik sektöründe demir cevherinin dışında metalurjik taşkömürü kullanılması da kaçınılmazdır. II. Demir Çelik Kongresi'nde ERDEMİR, TTK'nın ürettiği taşkömürünün tamamına talip olduğunu açıklamıştır. Bu ifadeler taşkömürü havzası için büyük umut olmasına rağmen, madencilik sektörünü ilgilendiren 3213 sayılı Maden Kanununda değişiklik öngören 5177 sayılı Kanun Tasarısında düşünülen değişiklik gerçekleştirilememiştir.

Demir çelik sektörü bir taraftan ülkenin iç tüketim açığını yassı ürün ithal ederek karşılar, diğer taraftan uzun ürünü üretebilmek için hurda demir ithal etmektedir. Her iki durumda da sektör dışa bağımlı hale getirilmiştir. Türkiye ithal ettiği hurda demir ile dünyada ilk sıradadır. Sektörde uzun ürün fazlalığına rağmen yurtdışından dampingli fiyatlarla uzun ürün ve kütük ithalatına izin verilmektedir.

Ülkemizin AB'ye girmesiyle birlikte çelik üretimine bazı kısıtlamalar getirileceği ve dışa bağımlılığın geliştirileceği açıktır.

Ülkedeki her gelir artışı kalkınma değildir. Kalkınmada önemli olan gelir artışının kendini besleyecek şekilde ve uluslararası rekabet gücüne sahip bir yapıda olmasıdır. Bu nedenle, ülkelerin kalkınmaları sahip oldukları doğal kaynakları kullanmaları, bu kaynakları uç ürünlere dönüştürerek kullanıma sunmaları veya ihraç etmeleri ile yakından ilgilidir. Ülkemiz kalkınması için sanayi entegrasyonuna en güzel örnek entegre demir-çelik fabrikalarıdır.

Sonuç ve Öneriler

1. Uluslararası finans kuruluşlarının yönlendiriciliği ile ardarda çıkarılan yasalar ve özelleştirme uygulamaları ile sanayi tesislerimizin, kamusal varlıklarımızın, madenlerimizin elden çıkartılmasına son verilmelidir.

2. Demir-Çelik sektörü savunma açısından stratejik, sanayileşmenin temel gereksiniminin karşılanması açısından da kalkınmanın öncüsü konumundadır. Ülkeler, açıkça ifade etmemelerine karşın demir-çelik sektörlerinin ulusal olmasına özen göstermekte, demir-çelik sektörlerini yabancı sermayeye teslim etmemektedirler.

Ulusal bir demir-çelik sektörden bahsedebilmek için "kömür ve demir cevheri madenciliği ile çelik üretim ve tüketimi" bir bütün olarak düşünülmeli, bir "ulusal demir-çelik stratejisi" belirlenmelidir. Belirlenecek "ulusal demir çelik stratejisi"nin temelleri, ülkenin gereksinimi olan demir-çeliğin kalite, miktar ve çeşitlilik olarak ülkemiz tesislerinde üretilmesi, üretim için gerekli tesislerin çağın teknolojileri kullanılarak kurulması, mevcut tesislerin rekabet gücünü artırmak için sürekli modernize edilmesi, tesislerin gereksinimi olan başta demir cevheri ve kömürün öncelikle yerli kaynaklardan karşılanması üzerine kurulmalıdır. Bu kapsamda ERDEMİR MADEN'de yatırımlara öncelik verilmelidir.

3. Sektörün ihtiyacı olan yeni cevher rezervlerinin aranmasına yönelik çalışmalar hızlandırılmalı, mevcut rezervleri modern teknolojilerle tahkim edilmelidir.

4. Demir-Çelik sektörü hammadde kaynakları ile bir bütündür. Hammadde gereksinimin karşılanmasında ağırlıklı olarak dışa bağımlı olan entegre demir-çelik tesisi yerli sermayenin elinde de olsa sektörün dışa bağımlılığı söz konusudur. Bu olumsuz koşulların düzeltilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

5. Özelleştirme konusunda "yerliye mi-yabancıya mı gitsin", "ucuza gitti-gitmesin" gibi aldatıcı ikilem ve tartışmaların ötesinde özelleştirmelere yön veren küreselleşme, neo-liberal politikalara karşı ülke çıkarlarımız dikkate alınarak tutum belirlenmeli, özelleştirmelerden vazgeçilmelidir.

6. Mevcut durum, yapılan değerlendirme ve tespitler ışığında ERDEMİR hiçbir şekilde satılmamalı, satışına engel olunmalıdır.

7. Ülkemiz hurda ithalatında dünyada birinci sırada yer almaktadır. Ark ocaklı sıvı çelik üretimimizin hammadde kaynağı olan hurda yerine kullanılmak

üzere sünger demir üretimi konusunda gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

8. Ülkemizde yassı çelik talebi, üretiminin iki katı seviyesindedir. Dışa bağımlılığın azaltılması, ülkemizde yaklaşık % 20-80 oranında ve yassı çelik aleyhine olan dengenin yassı çelik lehine geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır. İSDEMİR'de başlatılan yassıya dönüşüm projeleri aksatılmadan devam ettirilmeli ve süratle bitirilmelidir. Bu bağlamda 2007 yılında 7 milyon ton, 2010 yılında ise 10 milyon ton nihai yassı mamül üretim hedefi gerçekleştirilmelidir.

9. I. ve II. Demir Çelik Kongrelerinde belirtildiği üzere sektörün talepleri, sorunlarının çözümü ve sektörün gelişimini öngören toplumun ilgili tüm kesimlerinin temsil edildiği Demir-Çelik Enstitüsü'nün kurulması için yasa ve mevzuat çalışmalarına başlanmalı, bu çalışmalarda TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odalarının temsiliyeti mutlaka sağlanarak her aşamada görüş ve önerileri alınmalıdır.

TMMOB GAP ve SANAYİ KONGRESİ YAPILDI

TMMOB adına Odamız sekreteryalığında 23-24 Eylül 2005'de Diyarbakır'da gerçekleştirilen TMMOB GAP ve SANAYİ Kongresinin açılış konuşmalarını, Odamızın Diyarbakır Şube Başkanı İ.Semih OKTAY, Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ ile TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet SOĞANCI yaptılar.

Protokol konuşmaları ise Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Kutbettin ARZU, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman BAYDEMİR ve Diyarbakır Vali Yardımcısı Ahmet AYDIN tarafından yapıldı.

Oda Başkanı Emin KORAMAZ'ın "TMMOB GAP ve Sanayi Kongresi"ni Açış Konuşması

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, Oda faaliyetleri hakkında bilgi verdikten sonra, Diyarbakır Şubemiz yürütücülüğünde 1999 yılından beri 2 yılda bir düzenlediğimiz GAP ve Sanayi Kongresi'nin bu

dönem TMMOB adına düzenlendiğini belirttiğinden sonra, geçmiş kongrelerde yapılan saptama ve dile getirilen önerilere değindi.

Oda Başkanı, geçmiş kongrelerde özetle; "Bölge sanayisinin ciddi bir gelişme sağlayamadığı, bölgedeki işletmelerin hedef pazarının bölge ve yurtiçi pazarlar olduğu, bölgedeki firmaların aile kökenli olup, yeni girişimlerin süreç içinde tutunamadığı, varlığını sürdüren firmalarda mühendis ve teknik eleman istihdamının önemli bir yer tuttuğunu;

- Proje ile ulaşım politikalarının paralellik arzemediğini;

- Ülke elektrik ihtiyacının % 25'inin bölgedeki üretimden karşılanmasına karşın elektrik kilovat/saat fiyatının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu, bölgede kişi başına tüketilen enerji miktarının ülke ortalamasının altında bulunduğunu ve bundan bölge sanayisinin olumsuz etkilendiğini, mobil santrallerin halk sağlığını tehdit ettiğini;

- Tarımsal sulama için gerekli planlama ve kaynak transferinin yapılması gerektiğini, toprak mülkiyetinin küçük bir azınlığın elinde toplandığını, bölge ve ürün bazında tarım politikalarının geliştirilmesi, mayınlı bölgelerin temizlenerek organik tarımın teşvik edilmesini, çayır-mera alanları oluşturulmasını, hayvancılığın teşvik edilmesini;
- Okur-yazar oranı düşüklüğünü, cinsiyet ayrımcılığının yaygınlığını,
- İstihdama yönelik kamu yatırımlarının bulunmamasını, kamu ve özel girişimlerin verimli kılınması için kamunun eğitim ve teknoloji desteği vermesi gerektiğini;
- Üreticilerin örgütlenmesi ve desteklenmelerinin gerektiğini, zorunlu göçlere maruz kalan köylülerin ön koşulsuz köylerine geri dönüşlerinin sağlanarak üretim sürecine dahil edilmelerini;
- Projenin sahipsiz bırakıldığını ve bitirilmesi için özel bütçe gerekliliğini, proje ve master planlarda meslek örgütlerinin ve ilgili kesimlerin katılımlarının sağlanmasını;
- Toplumsal refah ve huzurun sağlanması ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesinin ancak barışçıl

demokratik bir ortamda olabileceğini ve dolayısıyla ülke demokrasisinin istikrarlı bir zemine oturması için yapısal reformların gerçekleştirilmesini, Güneydoğuda yaşanan şiddet politikalarının ortaya çıkardığı tüm olumsuz koşulların ortadan kaldırılmasını; insan hakları ihlallerinin durdurulmasını, faili meçhul cinayetlerin aydınlatılmasını, bölgenin özgün sorunlarına ilişkin insani, demokratik, çözümlere yönelmesi gerektiğini hep ifade ettik" dedi.

Emin KORAMAZ konuşmasına şöyle devam etti: "Ancak siyasal iktidarlar bölge sorunlarına karşı üretmiş olduğumuz çözüm önerilerine karşı kulaklarını tıkadılar ve herhangi bir adım atmadılar. Bu duyarsız tavırlar bugün de sürmekte ve bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarına karşı çözüm üretilmemektedir.

Ancak Odamız bu etkinlik ve önerilerdeki meşruiyet ve isabetlilikten hareketle çalışmalarını sürdürmektedir.

Kongremizde ana başlıkları itibarıyla Sanayileşme, Bölgesel Kalkınma ve GAP, GAP Sonrası Sanayileşmenin Bölgeye Etkileri, GAP ve Tarım, GAP'ta Enerji ve Doğal Kaynaklar ile bağlantılı

konuları değerli akademisyenler ve katılımcılarla birlikte ayrıntılı olarak irdelenecek ve bölgenin geleceğine katkıda bulunmaya çalışacağız.

Sevgili katılımcılar,

Ülkemiz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin genel bazı sorunları ile GAP'ın, içinde yaşadığımız genel süreçlerle yakın bağları bulunmaktadır. Bu nedenle bu genel bağlam üzerinde biraz durmak istiyorum.

Savaş ve işgallerin eşlik ettiği küreselleşme olgusu son 15 yıldır özellikle gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini her düzeyde etkilemekte, giderek sıklaşan aralıklarla devam eden ekonomik krizler toplumsal ve politik dengeleri bozmakta ve sanayi yatırımları azalmaktadır. Başını ABD'nin çektiği emperyalist tekeller orta ve uzun vadeli rekabet/paylaşım politikalarında stratejik alanlara yayılmak, dünya enerji, petrol ve su kaynakları rezervlerini kontrol altında tutmak için tüm dünyayı bir savaş alanına çevirmiştir. Azgelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki tüm artı değer ve zenginliklere el konulmakta, özelleştirme uygulamaları ile geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelerin sanayisi, tarımı, ormanları, madenleri, kamusal varlıkları ve kültürel mirasları talan edilmektedir.

Küreselleşen sermayenin ihtiyaçları devletin sosyal nitelikli görevlerden arındırılmasını, emek piyasalarının kural dışılaştırılmasını (esnekleştirilmesini) ve sermayenin önündeki ulusal engellerin kaldırılmasını beraberinde getirirken aynı zamanda ulus devletlerin yeniden yapılandırılmasını da tercihten öte zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk aynı zamanda yerel yönetimlerin de yeniden yapılandırılmasını gündeme getirmektedir.

Değerli katılımcılar,

GAP işte bu politikalarından doğrudan etkilenmektedir. "Küreselleşme-yerelleşme" şeklinde ifade edilebilecek bir süreç, bölgesel kalkınma dahil kalkınma ve planlama yaklaşımlarını dışlayıcı yeni "uyum yasaları"

eşliğinde ülkemize dayatılmıştır. Bunun doğrudan bir sonucu, ülkemizin her köşesinin ve özellikle büyük bir proje olan GAP'ın un ufak edilerek tamamen piyasa güçlerine terk edilmesi olacaktır.

Sevgili katılımcılar,

Basınıımızdaki GAP ile ilgili haber ve makalelerin bir kısmı, "GAP'ı gaptırma" esprisi eşliğinde çıkmaktadır. Doğrudur, ateş olmayan yerden duman çıkmaz.

Onyıllar önce dünyanın en büyük 8. projesi olan GAP'ın bugünkü durumuna ilişkin şimdi sıralayacağım hususları, Türkiye ve GAP bölgesinin stratejik konumu eşliğinde değerlendirmek gerekiyor.

GAP'ta enerji üretimi dışındaki hiçbir hedefin tutturulamaması hazindir. Enerjide % 74, ulaşım ve haberleşmede % 38, imalatta % 40, sulamada % 13, tarımda % 21, turizmde % 27, kamu hizmetlerinde % 87, genel gerçekleşme oranında ise % 52 civarında adım atılması düşündürücüdür.

GAP bir planlama eşliğinde kurgulanmış ancak ülkemizdeki egemen sermaye birikim modeli, yıllar içinde onu yatırım ve planlama politikalarının dışlandığı bir ortamda el yordamıyla yürür ve giderek tasfiye olmaya mahkum kılınmıştır.

Projenin tamamlanma yılının 2005'ten 2010'a ertelenmesine karşın, projenin tamamlanması için takriben 16 milyar dolarlık bir kaynak gerektiği, bu kaynağın aktarılmadığı ve aktarılmayacağı bilinmektedir. Her yıl ortalama 30 bin hektar alanın sulamaya açıldığı düşünülüğünde, Projenin 2010'da değil ancak 2040'larda bitirilebileceği bir başka gerçektir. Öte yandan GAP İdaresi'nin mevcut ödeneklerle projenin ancak 19 yılda tamamlanabileceğini öngörmesi, GAP'a ilişkin kamuoyunun duyduğu kaygıları doğrulamaktadır.

Projenin tamamlanmamasının işsizliğin yüksek olduğu bölgede istihdamı olumsuz yönde etkilediği açıktır. GAP'ın istihdam yaratacak olması iddiaları, projenin aksaması ve hızlı göç gerçeğinin altında ezilmiştir.

GAP'a yapılması gereken yatırım tutarının ancak yarısının (16-17 milyar dolar) gerçekleşmiş olması, onun neden geciktiğini de gözler önüne sermektedir. Bu noktada bölgeye yatırım yapmadığı için özel sektöre yüklenip, devletin yatırım yükümlülüklerini askıya almasının, planlamacı yaklaşıma ve projenin kurgusuna tamamen ters olduğu görülmelidir.

Değerli katılımcılar,

Bölgenin sulanabilir topraklarında sulama açısından % 13'lük bir gerçekleşme olmuş; % 7'si inşa, % 25'i ihale, % 55'i ise planlama aşamasındadır. Yanlış ve fazla sulama ile 30 bin hektarın kurumuş olması ayrıca kaydedilmelidir. Bu husus, bölgede çölleşme, bataklık, tuzlanma, erozyon ve kanalizasyon tehdidi yaratmaktadır.

Su politikalarının ülkemiz ve bölge açısından önemi yanı sıra uluslararası stratejiler açısından taşıdığı stratejik öneme karşın, sulamadaki başarısızlık dolayısıyla, sulamanın AB kontrolüne verilebilecek olması, ülkemiz ve bölgenin çok yönlü emperyal çıkar ve amaçların cirit attığı bir alan olmasına da neden oluşturabilecektir.

AB'ye yönelik "uyum yasaları" uyarınca, GAP İdaresi ortadan kalkacaktır. GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin görev süresinin 2007 yılı sonunda bitecek ve ondan sonra aynı uyum yasaları gereğince bölgede kurulması planlanan 3 kalkınma ajansı devreye girecektir. Bu durum, GAP'ın, Proje birikiminin parçalanması ve uluslararası ekonomik etken ve çıkarılara açılması anlamına gelecektir. Öte yandan devreye girecek kalkınma ajanslarının altyapıyı geliştirme gibi bir görevlerinin bulunmaması, projenin geleceği açısından ayrıca uyarıcı olmalıdır. Kalkınma ajanslarıyla ilgili düzenlemelerin kamu denetimini dışlaması ve Kamu İhalesi Yasasını devre dışı bırakmasıyla, GAP bölgesi ve projesi tamamen serbest piyasa faktörlerinin etkisi altında tam bir talan ve rant alanına dönüşecektir.

Bölgede yabancılara yapılan arazi satışları ile İsrail'in Proje bölgesine ilgisi, dikkat edilmesi gereken orta ve uzun vadeli bir olgu olarak ayrıca değerlendirilmelidir.

Değerli katılımcılar,

Evet, GAP elden gidecek gibi görünmektedir. Ama ülkemizin genel durumu da böyle değil midir? O halde umutsuzluk ve karamsarlığa yer vermemek, yapıcı görüş ve önerilerimizi bir sistematik içinde dile getirmeye, yaymaya ve taleplerimizin yaşam bulması için mücadele etmeye devam etmek gerekmektedir.

Ülke planlaması ve kalkınması ile bölge planlaması ve kalkınması üzerine temel yaklaşımlarımızı korumak ve geliştirmek görevi önümüzde durmaktadır. Ülkemiz ve bölgelerimizin kalkınması, sanayinin gelişmesi, toplumsal refah ve huzurun sağlanması ve sosyal yaşamın yeniden düzenlenmesi, ancak barışçı, demokratik bir ortamda mümkündür.

Son günlerde ülkemizde hızla şiddet ve linç kültürünün egemen olduğu bir toplumsal psikoloji geliştirilmeye çalışılmaktadır. Bu ortamın emperyalist çevrelerin çıkarları doğrultusunda kışkırtılması da söz konusudur. Toplumu şoven yaklaşımlarla etnik kökenleri üzerinden birbirine düşman etmeye ve şiddet uygulamalarını meşrulaştırmaya yönelik gelişmeler karşısında, barışı, demokrasiyi ve halkların kardeşliğini her zamankinden daha fazla sahiplenmeliyiz.

Makina Mühendisleri Odası olarak, bir kez daha hoşgörü, özgürlük, eşitlik ve kardeşliğe vurgu yapma gereğini duyuyor, ülkemizi bir iç savaş ortamına sürüklemeye yönelik girişimleri kınıyor, sorunun çözümünün baskıcı ve dayatmacı politikalardan değil demokrasiden geçtiğini birkez daha ifade ediyoruz."

Oda Başkanı, konuşmasını, Kongreye emeği geçenlere teşekkür ederek ve Kongrenin başarılı geçmesini dileyerek tamamladı.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

II. İŞ MAKİNALARI SEMPOZYUMU VE SERGİSİ YAPILDI

II. İş Makinaları Sempozyum ve Sergisi 2005, 29 Eylül-01 Ekim 2005 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleşti.

Sempozyumun açılışında sırasıyla, Ali Aluç (TMMOB MMO İstanbul Şube Kartal İlçe Temsilciliği Yürütme Kurulu Başkanı), Tevfik Peker (TMMOB MMO İstanbul Şube YK Başkanı), Rızanur Meral (İMDER Başkanı), Emin KORAMAZ (TMMOB MMO Yönetim Kurulu Başkanı), Hüseyin Yeşil (TMMOB Yürütme Kurulu Üyesi) konuştular.

Etkinliğin amacı şöyle belirlenmişti: "İş Makinaları Sempozyumu ve Sergisi 2003 sonuç bildirisinde; Makina Mühendisleri Odası olarak yapılan tespitler ve çözüm önerileri yer almaktadır. Bu tespitlerin önemli bir kısmı özet olarak şöyledir. Ülkemizde bulunan iş makinalarının sağlıklı bir envanteri bulunmamaktadır. Kamu sektörü ve özel sektörün vedek parça stokları belirsizdir. Ar-Ge çalışmaları

teknik hizmetleri yetersizdir. Eğitime, çevre kirliliğine gereken önem verilmemektedir. II. İş Makinaları Sempozyumu ve Sergisi 2005 gerek İş makinaları Sempozyumu ve sergisi pratiğinden hareketle ve gerekse sonuç bildirisıyla belirlenmiş kimi eksiklikler ve gösterilen hedefler doğrultusunda yeniden planlanmıştır."

Etkinlikte, 30 bildiri ile İş Makinaları Anketi sunumu yapıldı. Etkinlik kapsamında 4 seminer katılımcılar tarafından ilgiyle izlendi. Ayrıca "İş Makinaları Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri" başlıklı bir panel gerçekleştirildi.

Oda Başkanı Emin KORAMAZ'ın "II. İş Makinaları Sempozyumu ve Sergisi"ni Açış Konuşması

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, "II. İş Makinaları Sempozyumu ve Sergisi"ni açılışında da Odamızın faaliyetleri ve Kongre, Kurultay, Sempozyum ve Sergi gibi faaliyetlerin bilgileri verdikten sonra İş Makinaları Sektörüyle ilgili çalışmalara değindi:

"Odamız, uzmanlık alanlarıyla ilgili tüm dallarda geliştirici ve iyileştirici çalışmalara katkı ve katılımında bulunmayı önemli görevlerinden biri olarak görmektedir. Bu kapsamdaki Eğitim Merkezlerimiz kanalıyla düzenlediğimiz İş Makinaları Operatör Kurslarında, 2004-2005 yıllarında 20.000 kişi eğitimden geçirilerek belgelendirilmiştir.

Odamız eğitim ve belgelendirme faaliyetleri yanında, sektörümüze yönelik olarak kaldırma ve iletme makinaları ile basınçlı kapların periyodik kontrol ve bakımlarını da yapmaktadır. Bu faaliyetler, AB uyum mevzuatları çerçevesinde TÜRKAK'a akredite ettirilmiş ve Odamız 17 Mayıs 2004'te A Tipi Muayene Kuruluşu olmuştur. Bu kapsamda Odamız vinç, mobil vinç, caraskal, forklift, yük ve insan asansörleri, araç kaldırma lifti, teleksi ve teleksiyej, cephe ve cam temizleme liftleri, basınçlı kapların periyodik kontrol ve bakımlarını yapmaktadır. Son 18 ayda 70.000 civarında cihaz ve makinanın periyodik kontrolü Odamızca gerçekleştirilmiştir.

Değerli katılımcılar,

2003 yılında gerçekleştirdiğimiz ilk kongrede iş makinaları sektöründe çalışan mühendisler ve kullanıcılar (operatörler) arasında tamir, bakım, onarım vb. çalışmalar da dahil olmak üzere teknik dil birliğinin olmadığı konusu ve bu konudaki yayın boşluğu tüm katılımcılarca dile getirilmiştir. Bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik Odamız çalışma gruplarınınca "İş Makinaları Teknik Sözlüğü" adlı bir kitap hazırlanarak sektörün kullanımına sunulmuş bu alandaki yayınlarımıza bir yenisi eklenmiştir.

Yine Oda olarak, iş makinaları ile bağları bulunan İş Sağlığı Güvenliği, Bakım Mühendisliği ve İletim Teknolojilerine yönelik, bu yıl 29-30 Nisan'da "III. İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi"ni; 11-14 Mayıs'ta "II. Bakım Teknolojileri Kongre ve Sergisi"ni, 27-28 Mayıs'ta "II. İletim Teknolojileri Kongresi"ni düzenledik."

Oda Başkanı konuşmasına şöyle devam etti:

"Ülkemizin ekonomik ve sosyal alanda gelişiminde iş makinaları önemli bir yer tutmaktadır. İnşaat, tarım, ormancılık, ağır imalat, taş/kum, mermer işlerinde,

yeraltı ve yerüstü madenlerinin işletilmesi ve taşınmasında, su-elektrik, baraj, köprü, iletişim ağları, sınai ve evsel atıklar için alt yapı ve bu altyapı üzerine kurulacak olan yerleşim alanları ile bu alanların içinde bulunan sosyal hizmet ve sanayi yapılarının inşasında iş makinaları, birinci dereceden rol oynamaktadır. İş makinalarının 200 sektörle ilişkili olduğu gözetilince, bu rol daha iyi anlaşılmaktadır.

Ne yazık ki, ülkemizde iş makinaları sektörü kararlı bir gelişme çizgisi göstermemektedir. Ulusal bir politikanın eksikliği, üretim ve yatırım yerine rantı esas alan ekonomi politikaları, kullanılmış makinaların ülkeye girişinin teşviki, sektörün yönlendirilmesinde ve teşvik edilmesindeki yetersizlik, araştırma ve geliştirme faaliyetlerine yeterince pay ayrılmaması bunun başlıca nedenleridir.

Sevgili katılımcılar,

Küreselleşme süreciyle dünya ticareti giderek serbestleşmekte, ülkelerin bilim ve teknoloji düzeyi en önemli rekabet unsuru olmaktadır. Bu nedenle gelişmiş ülkeler katma değeri yüksek, ileri teknoloji isteyen yatırımlara, teknik eğitime, AR-GE çalışmalarına dolayısıyla ulusal sanayilerine verdikleri desteği sürekli artırmaktadırlar.

Buna karşın dış borç ve krizler sarmalı altında kuşatılan bizim gibi ülkelere ise yeni borçlar vermek için tüm kamu desteklerinin kaldırılması ön koşul olarak konulmaktadır. Uluslararası para ve finans kuruluşlarının denetiminde hazırlanan yapısal uyum programları ile bu ülke devletleri kendi kaynaklarını kullanma, geleceklerini planlama ve ekonomilerini yönlendirme işlevlerinden arındırılmaya çalışılmaktadır. Bu ülkelerin ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikalarını kendi çıkarları doğrultusunda oluşturup, uygulamaya geçirmelerine engel olunmaktadır.

Ülkemizde de yıllardır bu uygulamalar yaşama geçirilmektedir. Ülke kaynakları üretken, verimli ve isdihtam yaratan reel sektörler yerine, hizmet ve rant alanlarına aktarılmaktadır. Sanayileşme sürecinden ve üretimden uzaklaşmıştır. Bunun sonucunda ithalat, ihracat açığı her yıl artarak büyümekte, ülkemiz birbiri ardına krizler yaşamakta,

iç ve dış borç stoku, işsizlik, gelir dağılımındaki adaletsizlik her geçen gün artmaktadır.

Oysa ki, ülkemizin kalkınması ve gelişmesi, kalkınmada sürekliliğin sağlanması ve istikrarı için sanayi alt yapısının güçlendirilmesi, üretim yeteneğimizin artırılması şarttır.

Sevgili katılımcılar,

Bu plansızlık ve politikasızlıktan en fazla mağdur olan sektörlerden birisi de iş makineleri sektörüdür.

Devletin de teşviki ile, gelişmiş ve ileri teknoloji kullanan ülkelerin ihtiyaç fazlası ve eski makinelerinin ithali sonucunda, ülkemiz iş makineleri hurdalığına dönüşmüştür. Ne yazık ki bir çok kamu işletmesi ile özel işletmelerin makina parkları, ekonomik ömrünü doldurmuş, işletme maliyetleri yüksek, iş verilemeyen ve atıl vaziyette bekleyen iş makineleriyle doludur. Ayrıca şu an yalnızca AB ülkelerinde, Türkiye başta olmak üzere, başka ülkelere gönderilmeyi bekleyen 125.000'den fazla 2. el, hurda, kullanılmış, eski iş makinası bulunmaktadır.

İMDER'in tahmini verilerine göre, yaş sınırı 7 yıl olan çalışan makina sayısı Almanya'da 400.000, Fransa'da 330.000, İtalya'da 305.000, Türkiye'de ise 43.500'dür. Bu iş makinelerinin 32.340'ının son 10 yılda alındığını belirtmeliyiz. Öte yandan yaş sınırı Türkiye'de fiilen 15 yıla çıkarılarak önemli bir yanlışa düşülmektedir.

Ülkemizde bulunan iş makinelerinin sağlıklı bir envanterinin bulunmaması da bu konuda bütünlüklü politikaların ve öngörülerin oluşturulmasına engel teşkil etmektedir. Özel sektör ve kamu sektörünün iş makineleri envanteri çıkarılmalı, bu envanter için önce temel kıstaslar belirlenmeli ve bu kıstaslara göre çalışma yapılmalıdır. Bu kapsamda Odamız tarafından bir anket taslağı hazırlanarak pilot çalışma yapılmıştır. Bütün Türkiye'de eğitilmiş kadrolar ile yürütülen anket çalışmasının sonuçları bu sempozyumda tartışmaya açılacaktır.

Değerli katılımcılar,

Özellikle yurtdışından ithal edilen makinelerin satış sonrası hizmetleri yeterli düzeyde değildir. Satış

sonrası hizmetler, ülke genelinde yaygın servis ağları kurularak verilmeli, satış sonrası servis hizmetlerinde makina mühendisi istihdamını sağlayıcı gerekli tedbirler alınmalıdır.

Günümüzde basit makinelerin yerini hassas ve karmaşık makineler almaktadır. Bu makinelerin işletilmesi giderek kolaylaşmakta, fakat bunların sağlıklı ve ekonomik çalışabilmeleri için gerekli bakım-onarım-yedek parça sorunlarının çözülmesi daha bilinçli ve sistemli bir çabayı zorunlu kılmaktadır. İş güvenliği tedbirleri yeterince olmadığı için her gün onlarca iş kazası ile karşılaşmaktadır. Bu nedenle iş yerlerinde bakım ve iş güvenliği konusunda uzman mühendislerin çalıştırılması zorunlu tutulmalıdır.

İş makineleri üretimi yapan firmaların büyük bir kısmında da yeterli düzeyde mühendis ve uzman eleman çalıştırılmamakta, firma içi eğitimlere gereken önem verilmemektedir. Sektörümüzün teknolojik düzeyi düşüktür. Yüksek katma değerli malların ihracat içindeki oranı %5'i bulmamaktadır. AR-GE harcamaları şirket cirolarının % 0,5'ini aşmamaktadır.

Oysaki küresel rekabette ayakta kalabilmek için AR-GE alt yapısının oluşturulması, yeni ürün geliştirme faaliyetlerini yürütecek Mühendislik Birimlerinin kurulması bir zorunluluktur. Bu konu bir devlet politikası olarak ele alınmak zorundadır. ARGE çalışmalarına, yeni ürün ve teknoloji geliştirmeye, ulusal gelirlerimizden ayırdığımız kaynaklar artırılmalı, gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmalıdır.

AB ülkelerinin kişi başına yeni teknoloji yatırımı ortalaması 118 ABD doları iken, Türkiye'de bu değer 22 ABD dolarıdır. Bu bedele teknolojinin tüm alt yapısı, araç gereç insan ve dökümantasyon girmektedir. Finlandiya'da GSMH'den eğitime yapılan harcama % 7.3, İspanya'da % 5.3 iken bu rakam Türkiye'de % 2.1'dir. Ülkelerin eğitim ve AR-GE harcamaları ile sanayi ürünlerinin rekabeti arasındaki korelasyon katsayısı oldukça yüksek olup, eğitime yapılan harcama arttıkça küresel rekabete karşı sanayinin korunabilme ve rekabet edebilme olasılığı da artmaktadır.

Sevgili katılımcılar,

Bu Kongre ile Odamız, tüm tarafları bir araya getirerek, ülkemizde iş makineleri sektörü ile ilgili sorunların tartışılmasını ve bunların bir plan dahilinde organize edilmesini hedeflemektedir. Etkinlikten çıkan görüş ve sonuçların bir öneri paketi şeklinde ilgililere ve kamuoyuna duyurulması ise kongremizin nihai hedefidir."

Emin KORAMAZ, konuşmasını Kongreye emeği geçenlere Teşekkür ederek ve Kongrenin başarılı geçmesini dileyerek tamamladı.

II. İş Makinaları Sempozyumu ve Sergisi 2005 Sonuç Bildirgesi

Makina Mühendisleri Odası adına Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şube Kartal Temsilciliği sekreteryalığında; İTÜ Ayazağa Yerleşkesi Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde 29 Eylül-1 Ekim 2005 tarihlerinde gerçekleştirilen "II. İş Makinaları Sempozyumu ve Sergisi-2005"de iş makinelerine ait sınıflama ve sayısal veriler, iş makineleri sektörünün nicel ve nitel özellikleri, iş makineleri parkı ve oluşumu kriterleri, 2. el satışları, stok ürünler ve stoklama kriterleri, iş makineleri eğitimi ve eğitim ihtiyacı, iş makineleri mevzuatı, iş makineleri ve çevre ile tünel kazıma, demiryolu yapım makineleri ve özel amaçlı makinelerle ait teknik detayları konularında 8 oturumda 31 bildiri sunulmuştur. Ayrıca, "İş Makinaları Sektörünün Sorunları ve Çözüm Önerileri" paneli ile Sempozyumu değerlendirmeye yönelik forumun yanı sıra Türkiye İş Makinaları Anketi yapılmıştır. II. İş Makinaları Sempozyumu 2005'te sunulan bildiriler ve yapılan tartışmalar ve Anket sonucu ortaya çıkan bulguların kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

Ülkemizin ekonomik ve sosyal alanda gelişmesini sağlamak için zorunlu olan yol, su-elektrik, baraj, köprü, iletişim ağları, sanayi ve evsel atıklar için alt yapı ve bu altyapı üzerine kurulacak olan yerleşim alanları ile bu alanların içinde bulunan sosyal hizmet ve sanayi yapıları, ekonomik girdi sağlayacak yeraltı ve yerüstü madenlerinin işletilmesi ve taşınmasında iş makineleri, birinci dereceden rol oynamaktadır.

İş makineleri bir ülkenin alt ve üst yapısının imarında, ekonomik ve sosyal yönden gelişmesinde önemli katkılar sağlayan üretim araçlarıdır. Bir ülkenin ekonomik ve sosyal gelişmesini, sahip olduğu iş makineleri sayısının türü, kapasitesi, niteliği ve ekonomikliği ile de ölçmek mümkündür.

İş makineleri sektörünün bu öneminden hareketle;

1. Devletin uyguladığı yanlış teşvik politikaları, makina yaşının yanlış tespiti sonucu, ileri teknoloji sahibi gelişmiş ülkelerden, verimi ve rekabeti düşük çok sayıda iş makinesi ithal edilerek, ülkemiz iş makineleri hurdalığına dönüştürülmektedir.

Ülkemizin; ikinci el iş makineleri hurdalığına dönüşmemesi, yerli imalat ve buna bağlı olarak sanayinin güçlendirilmesi için devletin uyguladığı teşvik politikaları gözden geçirilmeli, ülkemizde rekabet gücü yüksek ve istihdama yönelik politikalar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

2. Ülkemizde bulunan iş makinelerinin sağlıklı bir envanteri bulunmamaktadır. Özel sektör ve kamu sektörünün ayrı ayrı olmak üzere iş makineleri envanteri çıkarılmalı, bu envanter için önce temel kıstaslar belirlenmeli ve bu kıstaslara göre çalışma yapılmalıdır. Bunun için de; Makina Mühendisleri Odası tarafından çalışması yapılan ve sektörün önünü açacak olan anket çalışmamız bir başlangıç niteliğinde kabul edilmeli, konunun taraflarınca da sahiplenilerek geliştirilmeli ve sonuçlandırılmalıdır. Yapılacak olan bu envanter çalışmasına yedek parça stokları da dahil edilmelidir.

3. İş makineleri sektöründe yeni ürün geliştirme faaliyetlerini yürütecek Mühendislik Birimlerinin yetersiz olduğu, büyük bir kısmında mühendis ve uzman eleman çalıştırılmadığı, akademik projelerin yetersiz olduğu, ileri teknoloji kullanılmadığı, kalite ve standartlara uyum sağlanmadığı, konusunda iyi eğitim almış, işgücü istihdamını sağlayacak hizmet içi eğitimin önemsenmediği görülmektedir. İş makineleri üretimi yapan firmaların büyük bir kısmının KOBİ olduğu gerçeğinden hareket ederek; yeni ürün geliştirme faaliyetlerini yürütecek mühendislerin

istihdamını sağlayacak tedbirler alınmalı ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

4. Her sektörde olduğu gibi iş makinaları sektöründe de İş Sağlığı ve Güvenliğine yönelik gerekli tedbirler yeterince alınmadığı için her gün onlarca iş kazası ve meslek hastalıklarıyla karşılaşmaktadır. Gelişen teknolojiye bağlı olarak meslek hastalıklarını önleyici ve iş güvenliğini sağlayıcı gerekli tedbirler mutlaka alınmalı, iş yerlerinde İş Güvenliği Mühendisi bulundurulması için gerekli yasal düzenlemeler ülke koşulları göz önüne alınarak yapılmalı ve denetlenmelidir.

5. Çevre kirliliğini önlemek ve farklı uygulamaları ortadan kaldırmak için Oda-Sektör-Üniversite işbirliğiyle ilgili birimlerin katıldığı ortak bir platform oluşturulmalı, konuya ilişkin çözüm önerileri geliştirmeli, yasal mevzuatlar günümüz koşullarına uygun hale getirilmeli ve takip edilmelidir.

6. Sektörde katma değer, AR-GE ile yaratılmaktadır. Bunun için de firmaların uluslararası rekabet gücü kazanmaları gerekmektedir. AR-GE faaliyetlerinin gelişmesine olanak sağlamak, teknolojik etkileşimi sağlamak, üniversitelerin Makina Mühendisliği bölümlerine bağlı araştırma ve laboratuvar birimleri ile endüstriyel tasarım ve analiz çalışmalarından yararlanmak için Oda-Üniversite-Sanayi işbirliği kurulmalı ve geliştirilmelidir.

7. Firmalarda teknik donanımlı işgücünün yanı sıra, ulusal ve uluslararası mevzuatı (kambiyo, gümrük, dış ticaret vb.) bilen, ürünlerini tanıtan ve pazarlayan nitelikli işgücünün istihdamı için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

8. Sektörde kullanma, bakım ve tamir işlerinde eğitimsiz, vasıfsız personel kullanan, eğitimin bir angarya, bir külfet olarak görülmesi anlayışı aşılmalı; eğitilmiş, vasıflı ve Oda-Sektör işbirliği ile eğitimi ön plana alan ve sürekliliği sağlanacak çalışmalar planlanmalıdır. Eğitimin kalitesi açısından yasal kurumlar dışında gelişigüzel verilen eğitimler önlenmelidir.

9. Ülke genelinde satış sonrası hizmetler, yaygın servis ağları kurularak verilmeli, bu hizmetlerde

makina mühendisi istihdamını sağlayan gerekli tedbirler alınmalıdır.

10. İş makinalarının tescili konusunda Makina Mühendisleri Odası'nın faaliyetleri arasına giren konularda görevlendirilecek bilirkişilerin seçiminde; Oda tarafından eğitilerek belgelendirilmiş uzman üyelerinden yararlanılmalı, bilirkişinin MMO'dan istenmesi konusunda gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

11. Planlama geleneğinin kaldırılması ile iş makinaları sektöründe; makina parkının yeterince oluşturulmaması, zamanında yenilenmemesi, yedek parça stokunun doğru olarak belirlenmemesi ve hatalı personel politikalarından dolayı planlama yapılamamaktadır. Sektör, planlama geleneğini sağlayacak gerekli çalışmaları ve tedbirleri mutlaka almalıdır.

12. İş Makinaları sektöründe; satış sonrası hizmetler yeterli düzeyde değildir. Satış sonrası hizmetler, ülke genelinde yaygın servis ağları kurularak verilmeli, satış sonrası servis hizmetlerinde makina mühendisi istihdamını sağlayacak bilinç oluşturulmalı ve tedbirler alınmalıdır.

13. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca Makina Teknik Komitesi ve Araç Teknik Komitesi gibi meslek disiplinimizi çok yakından ilgilendiren komisyonlarda, diğer tarafların yanı sıra Makina Mühendisleri Odası'nın da yer alması mutlaka sağlanmalıdır.

14. İş makinaları sektöründe işletme giderlerinin azaltılması ve makina verimliliğinin artırılması amacıyla; atölye, ikmal, etüt, eğitim ve işletme hizmetlerini planlayıcı gerekli tedbirler alınmalıdır.

15. Sektörde ortak dil birliğini oluşturmayı amaçlayan ve Makina Mühendisleri Odası tarafından taslak olarak hazırlanan "İş Makinaları Teknik Terimler Sözlüğü", başta iş makinaları sektörü olmak üzere, üniversitelerimizin, konu ile ilgili meslek odalarımızın ve sektöre yönelik çalışmalar yapan uzman kişilerin katkılarıyla en kısa zamanda son şekli verilerek sektörün hizmetine sunulmalıdır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

I. ULUSAL TIBBİ CİHAZLAR İMALATI SANAYİ KONGRESİ VE SERGİSİ YAPILDI

I. Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongre ve Sergisi 30 Eylül-2 Ekim 2005 tarihleri arasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kongre Kültür Merkezinde gerçekleştirildi.

Açılış konuşmalarını; MMO Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı Kadir GÜRKAN, Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Barış DİREN ve KOSGEB Başkanı Erkan GÜRKAN yaptı. Kongreye yaklaşık 350 kişi katıldı.

Kongre boyunca 7 oturum ve 2 panel gerçekleştirildi. 7 oturumda toplam 25 bildirinin sunulduğu kongrede, "Tıbbi Cihaz İmalatı Sektörünün Ülkemizde ve Dünyadaki Durumu, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" ve "Kamu İhale Hukuku ve Uygulamaları, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı 2 ayrı panel düzenlendi.

Oda Başkanı Emin KORAMAZ'ın "I. Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongresi ve Sergisi"ni Açış Konuşması

Oda Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ, "I. Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongresi ve Sergisi"nin açılışında yaptığı konuşmada Oda etkinlikleri hakkında tanıtıcı bilgiler verdikten sonra konuşmasına şöyle devam etti:

"Bilindiği gibi sağlık, temel insan hakları içinde en öncelikli yere sahiptir. Öte yandan sağlık alanı, teknolojinin hızla geliştiği ve yüksek düzeyde teknoloji kullanan alanların başında gelmektedir. Bilim, teknoloji ve bağlantılı olarak sağlık alanındaki ilerlemelerin insan yaşamı, insanın ömrü ve toplumsal refah ile verimliliğe yansımaları ise ekonomik-sosyal politikalar ile birlikte bir bütünlük oluşturmaktadır. Dolayısıyla bilim ve teknoloji, tıbbi cihaz üretimi ile sağlık hizmetleri arasında kopmaz bağlar bulunmaktadır.

Odamızın, sağlık sektörüne yaklaşımı da bu çerçevedeki bir bütünlük içinde, "her şey insan için" şiarı ve ülke-toplum yararları doğrultusunda şekillenmektedir.

Diğer yandan tıbbi cihaz imalat sanayii, birden fazla mühendislik disiplinini içermektedir. Söz konusu mühendislik disiplinlerinin başta geleni makina mühendisliğidir. Odamızın bu sektöre yönelik etkinlikleri buradan hareketle gündeme gelmektedir. Diğerlerini de elektrik-elektronik, bilgisayar, kimya, metalurji, mühendislikleri olarak sıralayabiliriz. Bu mühendislik disiplinlerindeki gelişmelerin tıbbi teknoloji ürünlerine önemli ölçüde yansımaları, sektörümüzün bilimsel-teknolojik temellerde gelişmesi açısından oldukça önem taşımaktadır.

Değerli katılımcılar,

Tıbbi cihazlar imalatı sanayiinin içinde yaşadığımız genel süreçlerle yakın bağları bulunmaktadır. Bu nedenle izninizle bu genel bağlama dikkat çekmek istiyorum.

Bilindiği gibi küreselleşme olgusu son 15 yıldır özellikle gelişmekte olan ülkelerin ekonomisini her düzeyde etkilemekte, giderek sıklaşan aralıklarla devam eden ekonomik krizler toplumsal ve politik dengeleri bozmakta ve sanayi yatırımları azalmaktadır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki tüm artı

değer ve zenginliklere el konulmakta, özelleştirme uygulamaları ile ülkelerin sanayisi, tarımı, ormanları, madenleri, kamusal varlıkları ve kültürel mirasları talan edilmektedir.

Küresel güçlerin ihtiyaçları, yani ekonomik-politik çıkarları, bizim gibi ülkelerde devletin sosyal nitelikli görevlerden arındırılmasını, emek ve üretim piyasalarının kurasızlaştırılmasını (esnekleştirilmesini) zorunlu kılmaktadır. Mühendislik ve mimarlıktan eğitim ve sağlık alanına dek temel hizmetlerin ticarileştirilmesi ve ulusal niteliklerden arındırılarak küresel güçlerin dünya egemenliğini pekiştirmelerine yol açan politikalar söz konusudur. Kısa adı GATS olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşması söz konusu yaklaşımı öngörmektedir ve ne yazık ki ülkemiz adına bu anlaşmaya koşulsuz imza atılmıştır.

Sevgili katılımcılar,

Bütün bu gelişmeler ve ekonomimizin yanlış yönetilmesi sonucunda yatırımlar azalmakta, sanayimiz gerilemektedir. Yatırımlarda 1986'dan bu yana % 75 azalma yaşanması bunun açık bir göstergesidir. Ülkemizde sağlık alanı, 2005 bütçesinden % 3.5 oranında pay alabilmiştir. Ancak bu oran OECD ülkeleri olan Yunanistan'da % 7, İtalya'da 11, Avusturya'da 14, Hollanda'da 15, Fransa'da 16, Almanya'da 17, ABD'de 21 gibi yüksek oranlarda seyretmektedir. Ülkemiz ve üretici sektörlerimiz açısından aleyhte olan bu durumun tıbbi cihazlar üretimimizi etkilememesi, takdir edersiniz ki düşünülemez.

Değerli katılımcılar,

Uluslararası planda ileri teknoloji ürünü tıbbi cihazlar, az sayıda büyük ve tekel konumundaki firma tarafından üretilmektedir. Bu cihazları üreten firmalar aynı zamanda bilgisayar, elektronik ve diğer alanlarda da üretim yapmakta ve AR-GE'ye yeterli kaynak ayırmaktadırlar. Üretici firma sayısının azlığı, bu tekellerin pazar koşullarını istedikleri gibi belirlemelerine yol açmaktadır.

Tekelleşmiş büyük firmalar inovasyon yoluyla gelişen küçük firmaları üretici olsun, pazarlamacı olsun satın alarak ele geçirmekte ve bu yolla rekabeti ortadan kaldırmaktadırlar. Bu firmalar tıbbi cihazların yanı sıra, bu cihazlara yönelik sarf malzemesi ve yedek parça satışı yoluyla büyük kârlar elde etmektedirler.

Gelişmiş ülkelerde sağlık ve sigorta yatırımı ile sağlık harcamalarına ayrılan bütçe payları, biraz önce değindiğim gibi yüksektir. Bu ülkeler böylece sağlık merkezlerinin gelişmiş tıbbi cihaz, alet ve sarf malzemeleriyle donatılmasına yol açmakta ve araştırmacı-üretici firmaların dolaylı olarak desteklenmesini sağlamaktadır. Yine bu ülkelerde tıbbi cihaz ve malzeme üretimi kesin ve katı standart ve denetimler çerçevesinde yapılmaktadır.

Ülkemiz ise tıbbi cihaz, alet ve sarf malzemesinde büyük oranda dışa bağımlıdır. Tıbbi cihazların tamamı, tıbbi alet ve sarf malzemelerinin büyük kısmı ise ithal edilmektedir. Tıbbi alet ve sarf malzemesi üreten yerli firmalarımız vardır. Ancak bunların birçoğu yabancı büyük firmalarla rekabet edebilecek durumda değildir. Yerli ürünlere güvensizlik ve genel ekonomik politikalarından ötürü KOBİ niteliğindeki yerli üretim bir türlü belirleyici olamamaktadır.

İmalat sanayiine destek verecek yan sanayinin gelişmemişliği, yine tespit edilmesi gereken bir durumdur.

Sevgili katılımcılar,

İthalatın kontrolsüzlüğü sonucunda kırsal kesim başta olmak üzere, birçok bölgede cihaz sıkıntısı çekilmektedir. Serbest ithalat rejimi dolayısıyla ikinci ve hatta üçüncü el tıbbi cihazlar kolaylıkla ithal edilmektedir. Gerek bu durum ve gerekse yeterli servis ve bakım hizmetlerinin bulunmaması sonucunda ülkemizin bir cihaz hurdalığına dönüştüğü tespit edilmelidir.

Bu hususla bağlantılı olarak, hastanelerdeki tıbbi cihazların bakım, onarım ve kalibrasyonunu

denetleyecek biyomedikal mühendislik birimlerinin yeterli olmaması ya da hiç bulunmaması ayrı bir sorun oluşturmaktadır.

Türkiye'de alanında yeterli eğitim görmüş ve sektörün itici güçleri arasında bulunan mühendislik ve temel bilimlerde yetişmiş elemanlar ile bu eğitimlerin sağlandığı üniversiteler bulunmaktadır. Ancak ülkemizdeki üniversitelerde eğitim kadrosu ve altyapı açısından büyük dengesizlikler bulunmaktadır. Yine ülkemizde AR-GE desteklerinin yetersizliği kaydedilmelidir.

Sevgili katılımcılar,

Tıp teknolojisi alanındaki belirleyici bazı sorunlarımıza kısaca değindim. Bu ve bağlantılı konularda her boyutta maddi desteğin verilmesi; AR-GE alt yapısının oluşturulması; Oda-Üniversite-Sanayi işbirliğinin kurularak geliştirilmesi; gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve ulusal tıp teknolojisi sanayisinin oluşum ve gelişmesine mutlaka yönelinmelidir.

Ülkemizde en küçük sağlık biriminden büyük hastanelere kadar uzun vadeli bir plana ve plancı yaklaşıma ihtiyaç vardır.

Yerli üreticilerin yabancı üreticilerle rekabet edebilir hale gelmesi, ihracatın artırılması, yerli üretim artışı sayesinde sağlık hizmeti maliyetlerinin azaltılması sağlanmalı ve nihayet kamunun sosyal devlet uygulamalarına yönelmesi gerekmektedir.

Standartları belirlenmiş üretim ve sağlık hizmetleri ağı oluşturulması; tıp teknoloji ve uygulamalarının halka kadar indirilerek yaygınlaştırılması; engellilerin toplumsal yaşama adapte edilmesi; işgücü kaybının önlenmesi; ekonominin her boyutta güçlendirilmesi; toplumda yaşayan insanların kaybolan güven duygusunun oluşturulması ve geliştirilmesi, sektörümüzün ısrarla vurgulaması gereken sosyo-ekonomik politikalar olmalıdır.

Biyoteknoloji (moleküler biyoloji ve genetik alanları) ve dolayısıyla biyo medikal alana yönelik AR-GE ve uygulama merkezlerinin oluşturulması; bu alanlarda yeni cihaz ve malzeme tasarımı ve üretimine yönelinmelidir.

Değerli katılımcılar,

Sözde de kalsa kimi uzun vadeli resmi yaklaşımlarda, yüksek teknoloji ürünü büyük tıbbi cihazların üretimlerinin değil ama "pazarlama zorlukları dolayısıyla gelecek yıllarda da yerli üretiminin uygun olmayacağı" gibi yaklaşımlara yer verildiğini görüyoruz. Bu yaklaşımın kategorik olarak reddedilmesi gerekmektedir. Temel cihazlarda dışa bağımlılığın sürdürülmesi ama bu cihazların kullandığı yazılım ve sarf malzemelerinin yerli üretiminin öngörülmesi, uluslararası tekellerin ellerini ovuşturarak hoşnutlukla karşılayacakları bir yaklaşımdır.

Bu noktada, oluşması gereken ulusal tıp teknolojisi sanayimizin, büyük sanayi üretimi hedefinin bulunması gerektiğine vurgu yapmak istiyorum.

Aynı şekilde tedavi, teşhis ve sağlığı korumada yaygınca kullanılan ve bugün büyük ölçüde ithal edilen tıbbi alet ve sarf malzemedede de yerli üretime yönelmek hedeflenmelidir.

Sevgili katılımcılar,

Bu Kongre ile Odamız, tüm tarafları bir araya getirerek, ülkemizde tıbbi cihazlar imalatı sektörü ile ilgili sorunların tartışılmasını ve yapılması gerekenlerin bir plan dahilinde organize edilmesini hedeflemektedir. Etkinlikten çıkan görüş ve sonuçların bir öneri paketi şeklinde ilgililere ve kamuoyuna duyurulması ise kongremizin nihai hedefidir."

Oda Başkanı, konuşmasını, Kongreye emeği geçenlere teşekkür ederek ve Kongrenin başarılı geçmesini dileyerek tamamladı.

KONGRE-KURULTAY-SEMPOZYUM TAKVİMİ

<i>Etkinlik Adı</i>	<i>Etkinlik Tarihi</i>	<i>Etkinliği Düzenleyen Birim</i>
Ulusal İklimlendirme Sempozyumu ve Sergisi	25-27 Şubat 2005	Antalya Şube
Öğrenci Üye Kurultayı 2005	12-13 Mart 2005	MMO Merkez
Marka Yönetimi Sempozyumu	14-15 Nisan 2005	Gaziantep Şube
III. İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi	29-30 Nisan 2005	Adana Şube
Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultayı	7-8 Mayıs 2005	Ankara Şube
II. Bakım Teknolojileri Kongre ve Sergisi	11-14 Mayıs 2005	Denizli Şube
IX. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumu	27-28 Mayıs 2005	Bursa Şube
II. İletim Teknolojileri Kongresi ve Sergisi	27-28 Mayıs 2005	İstanbul Şube
Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları/Enerji Yönetimi Sempozyumu	3-4 Haziran 2005	Kayseri Şube
Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu ve Sergisi	24-25 Haziran 2005	Mersin Şube
Makina Tasarımı ve İmalat Teknolojileri Kongresi	16-17 Eylül 2005	Konya Şube
Demir Çelik Kongresi	22-24 Eylül 2005	Zonguldak Şube
TMMOB GAP ve Sanayi Kongresi	23-24 Eylül 2005	Diyarbakır Şube
İş Makinaları Sempozyumu	29 Eylül-1 Ekim 2005	İstanbul Şube
I. Ulusal Tıbbi Cihazlar İmalatı Sanayi Kongresi ve Sergisi	30 Eylül - 2 Ekim 2005	Samsun Şube
Trakya'da Sanayileşme ve Çevre Sempozyumu	14-15 Ekim 2005	Edirne Şube
Tekstil Teknolojileri ve Tekstil Makinaları Kongresi	11-12 Kasım 2005	Gaziantep Şube
Kaynak Teknolojileri V. Ulusal Kongresi ve Sergisi	11-12 Kasım 2005	Kocaeli Şube
VI. Ulusal Ölçüm Bilim Kongresi	17-18 Kasım 2005	Eskişehir Şube
TMMOB Mühendislik Eğitimi Sempozyumu	18-19 Kasım 2005	Ankara Şube
Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi	23-26 Kasım 2005	İzmir Şube
Ulusal Hidrolik-Pnömatik Kongresi ve Sergisi	1-4 Aralık 2005	İzmir/İstanbul Şube
V. Endüstri İşletme Mühendisliği Kurultayı	9-10 Aralık 2005	Zonguldak Şube
TMMOB Sanayi Kongresi	16-17 Aralık 2005	MMO Merkez